

til at hvile netop paa disse to Klasser, de mindre Arbejdsgivere paa Landet og deres Arbejdere. Det er jo alle bekendt, at der i saa Henseende i det hele er stor Forskel mellem det mindre og det store Hartkorn paa Landet. Det mindre Hartkorn paa Landet har i Reglen sine Arbejdere paa Kyst, hvorefter det store Hartkorn ikke har det, hvilket det ogsaa er undskyldt i, da det vanskeligt vil kunne gennemføre det. Men naar det derfor foreslaas at paalægge en Brændevinsstat til Fordel for Kommunerne, kan det ikke nægtes, at det for Landets Bedkommende, som jeg her taler om, vil betyde det samme som at flytte en væsentlig Del af Kommunalbestyrelsen fra det store Hartkorn over paa det mindre Hartkorn og dets Arbejdere. Dette gaar efter min Mening utvivlsomt ikke an. Muligheden af en Brændevinsstat staar og falder efter min Opfattelse med dens Anvendelse. Jeg har allerede nævnt enkelte Eksempler paa Skatter, som jeg anser for at hvile endnu tungere paa Smaaafolk end en eventuel Brændevinsstat. Jeg vil henvise til et andet Døjemed, der for min Betragtning staar som langt, langt vigtigere, og som har den særlige Gjendommelighed, at det vil komme til at virke til Gavn saa vel for Arbejdsgivere som for Arbejdere paa Landet; det er den Opgave, som vi allerede nu søge at faa begyndt paa at løse, nemlig Husmandsagen. Vi maa alle være paa det rene med, at skal denne Sag en Gang gennemføres, hvad jeg haaber maaske skal ske i den nærmeste Fremtid, vil den komme til at kræve særdeles store Midler, og jeg vil for mit Bedkommende i saa Fald heller ikke være bange for at være med til, at en Del af de Midler, som dertil blive nødvendige, blive udredede af de Klasser, som Brændevinsstaten særlig vil komme til at hvile paa. Men uden dette, uden at man kan erkende, at det, der paalægges af Skat paa dette Skatteobjekt, ogsaa kommer, jeg kan gerne sige, fortrinsvis den lavere Sæmfuntsklasse til gode, vil jeg ikke kunne tilraade nogen saadan Skat; thi der er ingen Tvivl om, at hvad der end kan siges til Gavn for en Brændevinsstat, er den ikke baseret paa de Regler, der rent økonomisk og faktisk er, være til en retfærdig Fordeling. Den er ikke baseret paa Skatteevnen. — Det næste Spørgsmaal, der rejser sig

med Hensyn til denne Stattelov som med Hensyn til enhver anden saadan, er, hvor meget den vil indbringe, og der staa vi over for et Spørgsmaal, som det ganske vist kan være overordentlig vanskeligt at bevare. For 5—6 Aar siden blev der indbragt her i Tinget et Forslag af det nuværende ærede Medlem for Nørresundby (S. R. Larsen) om en meget betydelig Skat paa Brændevin og Ol. Denne Skat lod paa den dobbelte Skat paa Brændevin af det, her er foreslaet, nemlig paa 2 Kr. pr. Pot ren Alkohol, og Alskatten var den Gang foreslaet at skulle være mindst 10 Kr. stigende til 15 Kr. og endnu mere. Og saa den Gang blev der gjort Forsøg paa at opstille en Beregning over, hvad en saadan Skat vilde indbringe. Den højtærede Finansminister anslog den Gang, at Skatten vilde medføre en Nedgang i Forbruget af $\frac{1}{3}$, men han tilføjede selvfølgelig og har gentaget det siden, at disse Overslag hvilede paa en særdeles løs Grund, saa at noget sikkert derom ikke kunde siges. Det viser sig ogsaa nu, at den højtærede Finansminister er kommen til et helt andet Resultat, idet han nu, da Brændevinsstaten er foreslaet til det halve af, hvad den den Gang gik ud paa, mener, at Forbruget vil synke til Halvdelen af det nuværende. Der er dem, der mene, at det vil synke endnu mere, og jeg vil indrømme, at den højtærede Finansminister har baaret sig klogt ad, idet han ved det foreliggende Lovforslag i Modsetning til tidligere har sikret Statskassen sin Andel, medens han lader Kommunerne staa om det Overskud, der muligt maatte blive. Jeg skal ikke indlade mig paa nogen som helst Beregning angaaende det formentlige Udbytte af Staten. Jeg har hørt de mest forskellige Meninger udtale derom. Noget mene, den vil indbringe mere end foreslaet, andre, at den vil indbringe mindre, men jeg skal ikke nægte, at det forekommer mig, at det er et, ogsaa kommunalt set, ret uheldigt Skattegrundlag for Kommunerne at bygge paa, naar Udbyttet er i den Grad umuligt at beregne. Jeg skal i Forbindelse hermed nævne et Forslag, som den højtærede Finansminister har knyttet dertil, nemlig en Bestyttelse for de mindre Brænderier her i Landet. Finansministeren foreslaar, at de